

Vakdidactiek pedagogische wetenschappen (H001724)

Cursusomvang (nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)

Studiepunten 6.0 Studietijd 180 u Contacturen 60.0 u

Aanbodssessies en werkvormen in academiejaar 2018-2019

A (semester 1)	Nederlands	microteaching	12.5 u
		hoorcollege	12.5 u
		hoorcollege: plenaire oefeningen	7.5 u
		werkcollege: geleide oefeningen	15.0 u
		practicum	12.5 u

Lesgevers in academiejaar 2018-2019

Vanderlinde, Ruben	PP06	Verantwoordelijk lesgever
Schellens, Tammy	PP06	Medelesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2018-2019

	stptn	aanbodssessie
Specifieke lerarenopleiding in de pedagogische wetenschappen	6	A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

professionaliteitsopvattingen, beroepsprofiel voor leraren, opleidingsparadigma's, teacher thinking onderzoek, reflectieve paradigma, klassenmanagement, micro teaching

Situering

Het opleidingsonderdeel situeert zich in de lerarenopleiding. Het curriculum lerarenopleiding omvat drie grote componenten: algemeen pedagogisch didactische opleidingsonderdelen, vakdidactiek en stage. Het opleidingsonderdeel is het eerste opleidingsonderdeel binnen de component vakdidactiek. Dit opleidingsonderdeel draagt bij tot realisering van de basiscompetenties voor leraren, zoals opgenomen in de opleidingsfiche en geconcretiseerd in de competentiematrix, te consulteren op www.lerarenopleiding.ugent.be

Inhoud

De leerinhouden sluiten aan bij de vakinhoudelijke vorming van de studenten in de bachelor/of master opleiding.

In het theoretisch gedeelte worden volgende onderwerpen behandeld:

- beroepsprofielen en de basiscompetenties van leerkrachten;
- visies en theorieën m.b.t. de professionaliteit van de leraar en zijn professionele ontwikkeling;
- werkvelden van de leraar pedagogische wetenschappen;
- de historiek en de actuele organisatie van de lerarenopleiding;
- overzicht van de verschillende opleidingsparadigma's;
- het belang van reflectie
- vakgebonden en vakspecifieke eindtermen secundair onderwijs;
- leerplannen van de verschillende netten;
- didactische werkvormen eigen aan de humane en gedragswetenschappen;
- leermaterialen en media;
- elektronische leeromgevingen en didactische software in secundair en hoger onderwijs;
- activerende en taakgerichte werkvormen in secundair en/of hoger onderwijs
- agressie en conflict bij leerlingen

- EHBO

In het praktisch gedeelte worden volgende onderwerpen behandeld:

- observatievaardigheden;
- formulering lesdoelen en opmaak lesvoorbereiding;
- basisvaardigheden voor het realiseren van een leeromgeving (instructie geven, vragen stellen, gevarieerde werkvormen hanteren, groepswerk leiden, klasmanagement enz.)
- werkvormen omgaan met diversiteit
- binnenklasdifferentiatie
- methodieken voor reflectie

In het opleidingsonderdeel vakdidactiek wordt doorheen de diverse gehanteerde onderwijsvormen aandacht besteed aan de ontwikkeling en de evaluatie van de attitudes zoals bepaald in de basiscompetenties. In het bijzonder zal aandacht besteed worden aan volgende attitudes: beslissingsvermogen, relationele gerichtheid, kritische ingesteldheid, leergierigheid, organisatievermogen, zin voor samenwerking, verantwoordelijkheidszin.

Doorheen de oefeningen wordt ook beheersing beoogd van de taalcompetenties zodat de leraar het leer- en ontwikkelingsproces kan begeleiden in het Standaardnederlands.

Begincompetenties

Vakdidactiek Pedagogische Wetenschappen bouwt verder op Krachtige Leeromgevingen.

Eindcompetenties

- 1 Het belang onderkennen van het expliciteren van de eigen onderwijsopvattingen en pedagogische idealen.
- 2 De verschillende niveaus en elementen van de basiscompetenties en de beroepsprofielen van leraren verklaren.
- 3 De relatie leggen tussen een verruimde professionaliteitsopvatting, het reflectieve paradigma en de emancipatorische onderwijsvisie.
- 4 De rol en het profiel van de lerarenopleider omschrijven op basis van een analyse van de rol van het onderwijs in de samenleving.
- 5 De beroepsvelden en de rol van de leraar pedagogische wetenschappen typeren in de verschillende onderwijsniveaus en -vormen.
- 6 De specificiteit van de didactiek binnen de humane en de gedragswetenschappen aanduiden.
- 7 De inhoud van de eindtermen en leerplannen analyseren en beoordelen vanuit pedagogische, sociologische en psychologische referentiekaders.
- 8 Het schoolwerkplan of instituutswerkplan als curriculum op mesoniveau situeren.
- 9 De didactiek van het hoger en het volwassenenonderwijs vergelijken met die van het secundair onderwijs, inzonderheid wat betreft doelstellingen en werkvormen.
- 10 De waarde van een aantal onderwijsmedia beschrijven.
- 11 Lessen via gerichte en geleide observatie analyseren vanuit didactische referentiekaders.
- 12 Onder begeleiding en in beperkte onderwijsituaties afgebakende onderwijsactiviteiten uitvoeren.

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk mits gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Hoorcollege, microteaching, practicum, hoorcollege: plenaire oefeningen, werkcollege: geleide oefeningen

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Voor de student-leraren in een LIO-baan worden de bovenstaande doelstellingen en competenties gerealiseerd via een alternatief portfoliotraject. De opdrachten zijn uitgewerkt in een handleiding. Er wordt voorzien in contactmomenten, intervisie en begeleidingsmomenten. Een volwaardige LIO-baan impliceert een onderwijsopdracht van minimaal 500 uren wat neerkomt op twee derde van een fulltime opdracht of bij benadering 12u per lesweek. Studenten met een LIO-baan tussen 200u en 500u worden als deeltijds LIO toegelaten. Een kandidaat met een LIO-baan van minder dan 200 uren (dit komt overeen met een lesopdracht van minder dan 5u per week) wordt niet toegelaten tot het portfoliotraject. De student volgt dan het gewone leertraject.

Leermateriaal

Reader en slides beschikbaar op de elektronische leeromgeving Minerva.

De reader bevat wetenschappelijke artikelen, praktijkbijdragen en praktische tips voor leraren.

Geraamde totaalprijs: 15 EUR

Referenties

- Aelterman A. (1995). Een verruimde professionaliteitopvatting als uitgangsbasis voor een curriculumconcept voor de academische lerarenopleiding. Een reflectie op de rol van het beleid en de instituten voor lerarenopleiding. Tijdschrift Voor Onderwijsrecht & Onderwijsbeleid, 1, 12-25.
- Kelchtermans, G. (2000). Reflectief ervaringsleren voor leerkrachten. Een werkboek voor opleiders, nascholers en stagebegeleiders. Leuven: Wolters Plantyn.
- Loughran, J. (2006). Developing A Pedagogy Of Teaching. Understanding Teaching And Learning About Teaching. London. New York: Routledge.
- Vanderlinde, R., Rots, I., Tuytens, M., Rutten, K., Ruys, I., Soetaert, R., & Valcke, M. (2013). Essays over de leraar en de toekomst van de lerarenopleiding. Gent: Academia Press.

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

- De studiebegeleiding verloopt door praktijkassistenten.
- Interactieve ondersteuning via Minerva.
- Op afspraak.

Feedback verloopt op de vastgelegde datum of op afspraak.

Algemene feedback via het elektronisch leerplatform Minerva.

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijk examen met open vragen

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Schriftelijk examen met open vragen

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Portfolio, participatie, werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is mogelijk

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Toelichting niet-periodegebonden evaluatie (gedeelte oefeningen):

Vorm: Permanente evaluatie op basis van opdrachten, medewerking en attitudes.

·Frequentie: aanwezigheid in de oefeningen verplicht. Er worden slechts twee gewettigde afwezigheden getolereerd

·Een tweede examenkans is mogelijk. Er moet wel rekening mee gehouden worden dat sommige oefeningen of practica niet gecompenseerd kunnen worden door een vervangopdracht

Feedback: op afspraak

Voor de student-leraren in een LIO-baan is permanente evaluatie voorzien via de alternatieve opdracht die zij uitwerken het portfoliotraject.

Eindscoreberekening

Het examen staat op 50% van de punten; 50% van de punten staat op de oefeningen (portfolio, opdrachten, medewerking aan de oefeningen)

Gevolgen van ongegronde afwezigheid of niet-deelname aan niet -periodegebonden evaluatie: de student die zich onttrekt aan periodegebonden en/of niet-periodegebonden evaluaties krijgt een niet delibereerbaar eindcijfer. De student dient te slagen voor de oefeningen om voor het gehele opleidingsonderdeel te kunnen slagen. Studenten moeten ten laatste op 15 oktober ingeschreven zijn op de rol voor de lerarenopleiding. Gezien aanwezigheid in de oefeningen verplicht is, moet de student vanaf de eerste les aanwezig zijn. LIO studenten melden zich eveneens aan voor de eerste les.

Faciliteiten voor werkstudenten

In overleg met de verantwoordelijk lesgever.